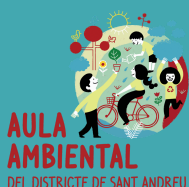

2023

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DE LA BASSA NATURALITZADA DEL CENTRE CÍVIC DE BARÓ DE VIVER

Realizat per:

Júlia Miguel

Districte de
Sant Andreu

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

1. Justificació del projecte

2. Objectius

3. Procés d'implementació

4. La construcció

5. Resultat i reptes futus

Justificació

L'aigua és una riquesa que dona vida al planeta, que s'ha de valorar i no menysprear, ni malbaratar.

L'aigua es un recurs indispensable pels horts. ja que, es fa servir de manera molt directa per regar, però la seva presència en altres formats, també, pot contribuir al benestar de tot l'ecosistema. En aquest sentit, molts éssers vius depenen de les basses, com a medi de vida, alhora que, també, n'hi ha que es veuen atrets a la bassa per buscar-hi aigua o alimentar-se dels seus habitants.

En el context, de crisi climàtica, els períodes de sequera són més llargs i constants, això sumat a altres fets, suposa que la fauna trobi menys llocs on beure i que les comunitats aquàtiques tinguin més problemes per trobar llocs on establir-se. És per aquest motiu, que la construcció de basses naturalitzades aporta grans beneficis ecosistèmics però també socials, tant al món rural com urbà:

- És un punt on es pot trobar una gran biodiversitat de flora i fauna.
- La seva localització al costat d'horts, serveix per regular la temperatura del voltant i atreure fauna beneficiosa.
- Pot servir com a eina d'ensenyament i d'element divulgatiu per la ciutadania.
- És un espai que aporta tranquil·litat i un element atractiu i decoratiu pel lloc on s'ubica.

Objectius

Els objectius generals que persegueix la implementació d'una bassa naturalitzada al Centre Cívic i Espai de Gent Gran de Baró de Viver, són:

- Ampliar la diversitat d'espais naturals a l'equipament.
- Afavorir la proliferació de fauna beneficiosa per l'espai de l'hort.
- Esdevenir una eina d'educació i sensibilització ambiental per la ciutadania del districte.
- Treballar amb les escoles del districte per promoure el coneixement del medi natural i l'impacte de l'actuació humana sobre els ecosistemes.
- Fer més atractiu i estètic l'espai.
- Proporcionar un espai de contemplació i calma pels usuaris de l'equipament, ja que, se situarà darrere una vidriera que dona a l'espai interior.

Procés d'implementació

La idea

La tardor del 2021, neix la Xarxa d'Horts dels Equipaments del districte de Sant Andreu, degut a que els i les tècniques dels equipaments amb espais d'horta detecten la necessitat de compartir eines, recursos i formacions. Hi ha necessitats compartides entre els diferents participants de cada espai.

Arran de la creació d'aquesta xarxa, els i les voluntàries del Centre Cívic i Espai de Gent Gran de Baró de Viver expressen la voluntat de tirar endavant una bassa naturalitzada al seu hort. Era una idea que ja es venia gestant en la comunitat de Baró però, per falta de finançament, de formació i desconeixença del procediment legal, no havien pogut tirar-la endavant.

L'Aula Ambiental del districte de Sant Andreu es posa en contacte amb les voluntàries per veure de quina manera es pot vehicular el projecte. Per tirar el projecte endavant, se li dona un sentit més enllà d'un nou element per l'hort, perquè també pugui esdevenir una eina de conscienciació ciutadana entorn el verd i la biodiversitat urbana al districte de Sant Andreu.

L'organització

Un cop es decideix tirar endavant el projecte, l'Aula es posa en contacte amb la Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del districte, d'una banda, per tramitar el permís per la construcció. I per l'altre, amb el Centre de Formació del Laberint d'Horta, per trobar la formació i col·laboració per tirar endavant la construcció i manteniment.

En un primer moment, es proposa al Centre de Formació fer un curs presencial al Centre Cívic i que es pugui acabar construint la bassa, com a part pràctica d'aquest. Finalment, això no es pot dur a terme i el Centre de Formació facilita el contacte de Galanthus, Aquesta empresa que està disposada a tirar endavant la construcció de la bassa amb una petita formació, quan districte atorgui el permís.

Mesos més tard, amb el permís de districte per començar la construcció, es fa una primera trobada (octubre del 2022), amb un expert de Galanthus, les voluntàries de l'hort, un treballador de l'equipament i l'Aula Ambiental a Baró de Viver, al centre on es durà a terme la bassa. D'aquella trobada en surt el pressupost i les idees per dur a terme la construcció.

Els mesos abans de la construcció, des de la Xarxa d'Horts, es detecta la necessitat de fer dels espais d'horta dels equipaments, espais més comunitaris. L'Aula Ambiental acull aquesta inquietud com una oportunitat per fer de la construcció de la bassa, una eina per crear comunitat entre els diferents horts del districte.

És per aquest motiu, que a l'hivern del 2023, l'Aula programa un cicle entorn de la gestió comunitària que culmina el 25 de febrer, amb unes jornades de treball comunitari al Centre Cívic i Espai de Gent Gran Baró de Viver, on es fan les formacions i les construccions de la bassa naturalitzada i una caixa compostadora, per l'espai d'hort. S'acompanyen les jornades de dinamitzacions infantils i un dinar popular, amb l'objectiu de fomentar l'esperit comunitari, els coneixements i les relacions dels hortolans i hortolanes del districte.

Imatge cartell del cicle

Imatge cartell jornades de treball

La construcció

El 25 de febrer del 2023, es duu a terme la formació i construcció de la bassa naturalitzada del Centre Cívic i Espai de Gent Gran Baró de Viver.

Imatge de la bassa abans de la construcció

Imatge de la bassa quan es comença a fer el forat

El dissabte 25, van participar unes 50 persones en la construcció de la bassa i la caixa compostadora al Centre Cívic i Espai de Gent Gran de Baró de Viver.

A primera hora, es van fer les formacions de la bassa a càrrec d'en Sergi i la Marina de Galanthus i de la caixa compostadora a càrrec de l'Aina del projecte de comunalitats urbanes de Sant Andreu: ProperESS.

Imatge de la formació de la bassa

Imatge de la formació de compostatge

Construcció de la bassa naturalitzada

Després de les formacions, vam fer un petit esmorzar per agafar forces i ens vam dividir en dos grups; un grup va anar a fer la construcció de la bassa i l'altre la de la caixa compostadora.

L'orgànicament els participants van anar canviant i ajudant en totes dues construccions.

Pas 1: Fer el forat a diferents nivells, perquè hi visquin diferents tipus de plantes aquàtiques.

Pas 2: posar la malla geotèxtil, per protegir la làmina EPDM.

Pas 3: posar la Làmina EPDM

Pas 4: posar les plantes aquàtiques i omplir la bassa amb aigua

De la bassa va faltar acabar d'omplir-la i collar les fustes de la vora, un cop s'hagi omplert la bassa.

Construcció de la caixa compostadora

Pas 1: Fer les parets. Les parets les vam dur fetes de palets reciclats de la Nau Vila Besòs i envernissades amb oli de nim, per no perdre tant de temps, en aquesta imatge veiem com les estaan ajuntant per formar la caixa.

Pas 2: Acabar de tallar les fustes, per fer la porta i la tapa de la compostadora.

Pas 3: Paral·lelament a les parets anem teixint la malla de la mida de la compostadora (1 m x 1 m), per fer el terra. El terra es fa de malla per tal que si hi ha cap incidència amb el compost els animals, puguin sortir.

Pas 4: Col·loquem la caixa compostadora en un lloc prop de l'hort on no li donin moltes hores el Sol a l'estiu.

Pas 5: Fem el llit del compostador amb branquetes fullaraca, una mica de compost ja fet, d'un altre compostadora i els plats compostables del dinar.

La construcció

Mentre es construïa la bassa naturalitzada i la caixa compostadora, hi havia un espai infantil on van fer cartells de les plantes dels horts i un hotel d'insectes.

l el grup de dones del taller de cuina del Centre de Vida Comunitària, ens van preparar el dinar.

Cap a les 14:30h vam fer el dinar comunitari i després vam acabar de col·locar el compostador i d'omplir la bassa.

Resultat i reptes futurs

Els participants van acabar molt contents de tot el que vam compartir aquell dia, i els i les voluntàries de l'hort molt agraïdes amb la seva nova bassa naturalitzada i compostadora.

Un cop acabada a la bassa naturalitzada, es pretén utilitzar-la com a element sensibilitzador per la ciutadania. És per això que l'Aula Ambiental del districte de Sant Andreu, treballa en una nova activitat escolar (segurament per instituts) per incloure en el seu catàleg d'activitats escolars i es té previst que es dinamitzin algunes activitats obertes/ visites a la ciutadania entorn la bassa naturalitzada.

